

МОДЕЛЬ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СФЕРИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

MODEL OF IMPLEMENTATION OF THE STRATEGY FOR ENSURING THE DEVELOPMENT OF THE INFORMATION SPHERE OF THE ECONOMY OF UKRAINE

В статті обґрунтовано необхідність розроблення та впровадження організаційно-економічної моделі реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери України, яка враховує найважливіші ризики та невирішені проблеми інформаційної сфери економіки України, орієнтована на злагоджену взаємодію держави, бізнесу, інформаційної сфери та сприятиме становленню ефективної системи інструментів регулювання, методів координації, нормативно-правових норм, які мають найбільший позитивний вплив на інформаційну сферу та національну економіку загалом. Запропоновано структурно-функціональну складову організаційно-економічної моделі реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери економіки України, що дозволить: досягти збалансованості вимог до функціонування інформаційної сфери та її впливу на конкурентні переваги та безпечність розвитку національної економіки; вирішити питання узгодженості спільних дій усіх учасників і суб'єктів інформаційної сфери (держави, бізнесу, громадськості й науки) у визначенні перспектив та змін на основі максимального використання її специфічних особливостей; сформулювати ефективну державну інформаційну політику, орієнтовану на забезпечення збалансованості глобальних та національних параметрів сталості розвитку інформаційної сфери; впровадити систему моніторингу якості інформаційних послуг і проведення оцінювання забезпечення населення якісною інформаційною продукцією та ін.

Ключові слова: інформаційна сфера, модель, розвиток, забезпечення, національна економіка, стратегія.

В статье обоснована необходимость разработки и внедрения организационно-экономи-

ческой модели реализации стратегии обеспечения развития информационной сферы Украины, которая учитывает важнейшие риски и нерешенные проблемы информационной сферы экономики Украины, ориентированная на слаженное взаимодействие государства, бизнеса, информационной сферы и способствовать становлению эффективной системы инструментов регулирования, методов координации, нормативно-правовых норм, имеющих наибольшее положительное влияние на информационную сферу и национальную экономику в целом. Предложена структурно-функциональная составляющая организационно-экономической модели реализации стратегии обеспечения развития информационной сферы экономики Украины, что позволит: достичь сбалансированности требований к функционированию информационной сферы и ее влияния на конкурентные преимущества и безопасность развития национальной экономики; решить вопрос согласованности совместных действий всех участников и субъектов информационной сферы (государства, бизнеса, ответственности и науки) в определении перспектив и изменений на основе максимального использования специфических особенностей; сформулировать эффективную государственную информационную политику, ориентированную на обеспечение сбалансированности глобальных и национальных параметров устойчивости развития информационной сферы; внедрить систему мониторинга качества информационных услуг и проведения оценки обеспечения населения качественной информационной продукцией и др.

Ключевые слова: информационная сфера, модель, развитие, обеспечение, национальная экономика, стратегия.

УДК 351:007:65.01(477)

<https://doi.org/10.32843/bses.49-38>

Федоренко А.Є.

к.е.н., доцент
Чернігівський національний
технологічний університет

Fedorenko Andrey

Chernihiv National University
of Technology

Given the importance and prospects of improving the functioning of the information sphere and not only by stimulating the development of relevant communication channels, but from the point of view of protecting the interests of citizens, which is possible only through relevant activities of relevant government agencies, the latter approach can be considered most acceptable. Given this, according to the author, today it is insufficient to study the problems of functioning of public authorities as direct subjects of formation and development of the information sphere, primarily taking into account the specifics of the national economy. In order to ensure the implementation of the strategy for the development of the information sphere, it is necessary to form an effective institutional mechanism, because the basis for development is an appropriate institutional environment. During the research, general scientific and special research methods were used, in particular: theoretical generalization, comparison and morphological analysis – in the process of forming the conceptual and categorical apparatus of research; Structural-functional analysis – ensuring the development of the information sphere of the economy. The necessity of development and implementation of organizational and economic model of implementation of strategy of development of information sphere of Ukraine which considers the most important risks and unresolved problems of information sphere of economy of Ukraine, focused on coordinated interaction of the state, business, information sphere and promotes formation of effective system of tools normative-legal norms that have the greatest positive impact on the information sphere and the national economy in general. Emphasis is placed on the initial characteristics of the above model of strategy for ensuring the development of the information sphere of the Ukrainian economy, the synergistic effect of which will achieve the goals, in particular: the main actors are the relevant public authorities and the public; instruments according to the level of influence are divided into direct and indirect; the ability and efficiency of compliance with the responsibilities and tasks of the main actors of the model is determined by the available resources and quality regulatory framework; the problem of socio-economic relations between the subjects and objects of the mechanism and the means of its implementation requires constant monitoring and reform.

Key words: information sphere, model, development, provision, national economy, strategy.

Постановка проблеми. Враховуючи важливість та перспективність удосконалення функціонування інформаційної сфери й не лише шляхом

стимулювання розвитку відповідних комунікаційних каналів, однак з точки зору захисту інтересів громадян, що можливо лише через відповідну

діяльність відповідних державних органів, саме останній підхід можна вважати найприйнятнішим. Враховуючи це, на думку автора, сьогодні недостатнім є дослідження проблем функціонування органів влади як безпосередніх суб'єктів формування і розвитку інформаційної сфери, насамперед із урахуванням специфіки національного господарства. З метою забезпечення реалізації стратегії розвитку інформаційної сфери варто сформувати дієвий інституційний механізм, адже базисом для розвитку є відповідне інституційне середовище.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблемам стратегічного управління розвитком національної економіки, у тому числі в розрізі її інформаційної сфери присвячені наукові праці таких вітчизняних учених: О. Андрійко, Г. Атаманчук, І. Бачило, К. Беляков, А. Васильєв, Н. Глазунова, В. Іванов, В. Колпаков, В. Копилов, Б. Кормич, Л. Кузенко, О. Кузьменко, Б. Лазарєв, А. Макаренко, В. Малиновський, І. Онопчук, М. Томенко, В. Цимбалюк, М. Швець, Л. Шиманський, О. Ющик та інші.

Водночас відсутність комплексних досліджень особливостей формування виваженої, методологічно обґрунтованої стратегії розвитку інформаційної сфери з урахуванням розгортання цифровізації вітчизняної економіки та необхідності забезпечення її інформаційної безпеки визначає гостру потребу подальших наукових розвідок щодо цієї проблеми.

Постановка завдання. Мета статті полягає в обґрунтуванні науково-прикладних засад розробки моделі реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери економіки України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ключові перспективні завдання стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери визначаються й реалізуються органами державної влади на основі моніторингу ситуації, соціально-економічних, нормативно-правових й інституціональних заходів:

- 1) затвердження необхідних мінімальних стандартів для забезпечення громадян своєчасною і якісною інформаційною продукцією й інформаційними послугами;
- 2) проведення реформування механізму фінансового забезпечення інформаційної сфери та надання інформаційних послуг;
- 3) розробка та реалізація політики модернізації існуючої інфраструктури для формування інформаційної продукції і надання інформаційних послуг;
- 4) формування умов для збереження і формування висококваліфікованого інтелектуального забезпечення інформаційної сфери;
- 5) розробка та впровадження системи моніторингу якості інформаційних послуг і проведення

оцінки забезпечення населення якісною інформаційною продукцією.

Для забезпечення формування достатнього рівня розвитку конкурентного середовища для усіх зацікавлених суб'єктів діяльності необхідним є удосконалення механізму реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери. Такі механізми мають охоплювати бюджетну, податкову, цінову, фінансово-кредитну, інвестиційну та інноваційну системи державної підтримки розвитку інформаційної сфери.

Забезпечення розвитку інформаційної сфери повинні передбачати стійкий розвиток суб'єктів господарювання та реалізації державної інформаційної політики перебуваючи у тісному взаємозв'язку на засадах стратегічного планування, яке засноване на орієнтирах розвитку. Для вирішення такої актуальної проблеми перш за все необхідно визначити послідовність етапів щодо реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери. На рис. 1 представлена узагальнена блок-схема моделі реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери економіки України, де входи моделі Мі представленої схеми позначені відповідними символами: вхідна інформація – хі; та на виході результати опрацювання такої інформації – уі.

Запропоновано розглянути чотири можливі варіанти для реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери:

I варіант – реалізація стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери проходить без серйозних перешкод;

II варіант – необхідно пересвідчитись у досить коректному визначенні цілей та завдань стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери;

III варіант – варто переконатися у досить коректному формулюванні програми і визначенні інструментарію забезпечення розвитку інформаційної сфери;

IV варіант – необхідно здійснити перевірку реалізації інструментарію забезпечення розвитку інформаційної сфери.

Виходячи із представлених варіантів можливі такі можливі випадки реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери:

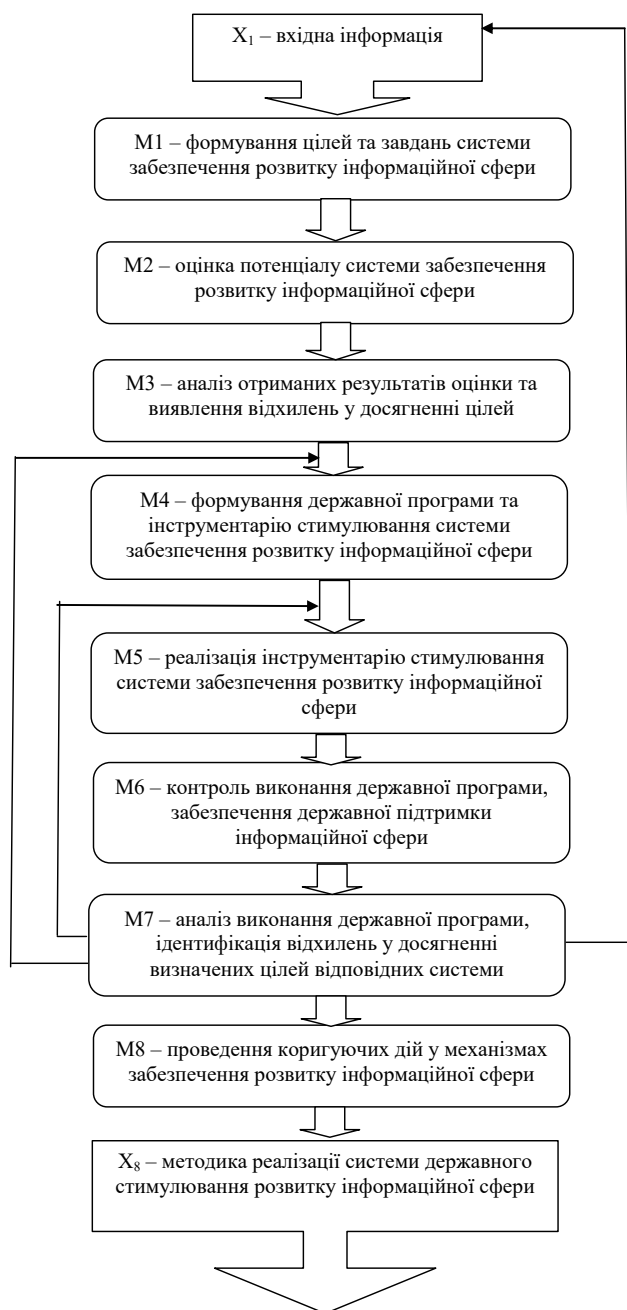
1. За умови, коли реалізація стратегії забезпечення розвитку відбувається практично без серйозних перешкод:

M1 – M2 – M3 – M4 – M5 – M6 – M7 – M8.

2. Коли доцільно ще раз пересвідчитися у коректності визначення цілей і завдань стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери

M1 – M2 – M3 – M4 – M5 – M6 – M7 – M1 – M2 – M3 – M4 – M5 – M6 – M7 – M8.

3. За умови, коли варто ще раз переконатися у доцільності формулювання програми і визначенні інструментарію забезпечення розвитку інформаційної сфери

Рис. 1. Блок-схема моделі реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери економіки України

M1 – M2 – M3 – M4 – M5 – M6 – M7 – M4 – M5 – M6 – M7 – M8.

4. За умови, коли доцільно перевірити реалізацію інструментарію забезпечення розвитку інформаційної сфери

M1 – M2 – M3 – M4 – M5 – M6 – M7 – M5 – M6 – M7 – M8.

Коли виникає потреба у представленні процесу реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери більш детально, ніж це представлено на рис. 1, то варто побудувати розгорнуту логічну схему. Таким чином, для представлених варіантів процесу забезпечення розвитку інфор-

маційної сфери логічна схема представляється наступним чином:

- (1) $x_1 y_1 y_2 y_3 y_4 y_5 y_6 y_7 y_8$;
- (2) $x_1 y_1 y_2 y_3 y_4 y_5 y_6 y_7 y_1 y_2 y_3 y_4 y_5 y_6 y_7 y_8$;
- (3) $x_1 y_1 y_2 y_3 y_4 y_5 y_6 y_7 y_4 y_5 y_6 y_7 y_8$;
- (4) $x_1 y_1 y_2 y_3 y_4 y_5 y_6 y_7 y_5 y_6 y_7 y_8$.

У результаті узагальнення таких логічних схем і представлення всього процесу реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери, то отримуємо модель процесу П:

$$P = x_1 y_1 y_2 y_3 y_4 y_5 y_6 y_7 (y_8 \vee y_1 y_2 y_3 y_4 y_5 y_6 y_7 y_8 \vee y_4 y_5 y_6 y_7 y_8 \vee y_4 y_5 y_6 y_7 y_8 \vee y_5 y_6 y_7 y_8)$$

де $\vee$ – логічний символ чи (або).

Даний підхід до реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери базується на усвідомленні таких аспектів: кризові явища, які з плином часу виникають у національній й світовій економіці, потребують від органів влади ормування нових адаптаційних системи; забезпечення розвитку інформаційної сфери потребує удосконалення інформаційно-аналітичної функції щодо соціально-економічного забезпечення.

Проведення забезпечення розвитку інформаційної сфери унаслідок наслідування загальносвітової тенденції щодо зростання рівня непередбачуваності і небезпеки, кількості та масштабів існуючих загроз, виникнення інших загроз повинно враховувати не лише традиційні підходи, зорієнтовані на досить нормальні умови для розвитку, однак й обов'язково включати забезпечення розвитку в можливих умовах криз (тобто кризового стану, надзвичайних ситуацій та стану особливого періоду). Тобто таким випадкам зазвичай властиві низьке обмеження конституційних прав та свобод людини і громадянина на певний час у відповідних інтересах безпеки держави.

Реалізація стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери передбачає проходження деяких етапів, кожен із яких характеризується певними часовими рамками, залученням необхідних ресурсів, із обов'язковим урахуванням завдань для досягнення поставленої мети системи та умовою щодо збереження її цілісності. Варто зауважити й на важливості орієнтирів розвитку (тобто кінцеві й проміжні), яких варто досягти, й критерії для їх досягнення (або ж індикатори виконання завдань і здійснення щорічного аналізу рівня й стану їх виконання), який дозволить оцінити заходи щодо розвитку інформаційної сфери, виходячи із необхідності задоволення потреб споживачів в інформації із одночасним збереженням відповідної можливості на довгострокову перспективу для майбутніх поколінь: затвердження мінімальних стандартів щодо забезпечення громадян достовірною інформаційною продукцією й інформаційними послугами; налагодження фінансового забезпечення розвитку інформаційної сфери; впрова-

дження політики модернізації існуючої інфраструктури для виготовлення інформаційної продукції і надання інформаційних послуг; формування умов для збереження і формування висококваліфікованого кадрового забезпечення інформаційної сфери; розробка системи моніторингу якості наданих інформаційних послуг й оцінки забезпечення громадян інформаційною продукцією.

Створення та організація руху інформаційних ресурсів поділяють на кілька взаємопов'язаних етапів. Так, об'єктами функціонального моделювання та структурного аналізу відповідно до методології IDEF0 є виробничо-технічні й організаційно-економічні системи. Формування і організація руху інформаційних ресурсів належить до таких систем. Тому функціональне моделювання, його можливі недоліки і переваги порівняно із іншими підходами до проведення структурного і об'єктно-орієнтованого моделювання відповідних штучних систем досить детально проаналізовані в працях вітчизняних науковців [1-2], тому не будемо більш детально зупинятися на даному питанні. Досить актуальним є розробка моделі реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери в Україні з метою підвищення ефективності функціонування такої моделі.

Таким чином, на основі вимог до використання функціональної моделі IDEF0 нами проаналізовано й описано вихідні дані для реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери: 1) метою моделювання є використання функціональної моделі IDEF0 для ефективного забезпечення підтримки відповідних прийнятих рішень у процесі розвитку інформаційної сфери; 2) сво-

єчасне врахування точок зору певних посадових осіб інститутів державної інформаційної політики у напрямку реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери; 3) необхідною цільовою аудиторією для представленої моделі є суб'єкти, які забезпечують реалізацію інформаційної політики, відповідно мають розглядати інформаційну технологію для системи забезпечення інформаційної сфери загалом й приймати своєчасні оптимальні рішення та виробляти на їх основі відповідні стратегічні заходи; інші працівники державних органів влади.

Для досягнення визначеної мети реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери, варто сформувати контекстну діаграму для найвищого рівня B-0 функціональної моделі IDEF0 забезпечення розвитку інформаційної сфери [3-5]. Так, дерево вузлів (рис. 2), перелік функцій та об'єктів із відповідними поясненнями є своєрідними вихідними даними для їх становлення. Тобто блоки (рис. 3 та 4) можуть змінювати лише інформаційні об'єкти і потоки, які вони утворюють. Загалом таку модельовану систему представлено блоком B-0, а відповідні входи, виходи, управління і механізми є приєднаними до основного блока стрілками й кодами МОСІ.

На рис. 3 представлено архітектуру першого рівня функціонування моделі IDEF0 в стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери. Адже проводити дослідження враховуючи точки зору абсолютно усіх користувачів є не доцільним, адже в декомпозиції інших рівнів варто зосередити увагу на практичних діях реалізації системи забезпечення інформаційної сфери, які для досягнення

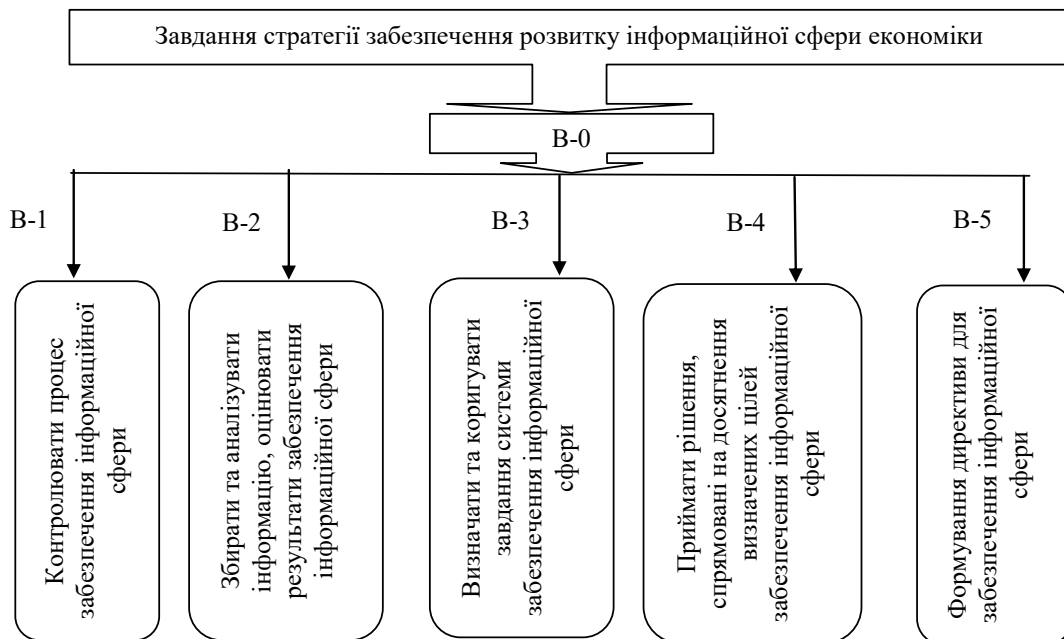

Рис. 2. Ієрархія блоків щодо функціонування моделі IDEF0 в стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери

поставленої мети використовують диверсифіковані методи. Тому маємо отримати багато діаграм другого й третього рівнів, які описують конкретні випадки, а не безпосередньо технологію для удосконалення моделі реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери економіки.

Потребують деталізації функції, які представлені блоками на відповідних діаграмах моделі IDEF0 для удосконалення реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери.

V-1 – організація контролю за процесом реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери. Протягом такого етапу органи державної влади приймають рішення й з урахуванням зворотного зв'язку порівняно від інших підпроцесів формує директиви на прийняття управлінських рішень. Тобто, саме від загальної організації та ресурсного забезпечення даного етапу і залежать результати системи забезпечення.

V-2 – збирати і аналізувати інформацію, проводити оцінку результативності стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери. На даному етапі суб'єкти реалізації інформаційної політики визначають умови для процесу реалізації даної стратегії. Умови містять певний опис зацікавлених

сторін, визначення їх мети та завдання, властиві характеристики щодо зовнішнього середовища.

V-3 – ідентифікувати і коригувати стратегічні завдання стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери. Протягом такого етапу суб'єкти визначають й модифікують (враховуючи умови функціонування такої моделі) перелік стратегічних завдань стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери.

V-4 – приймати рішення, орієнтовані на досягнення визначених в стратегії цілей забезпечення розвитку. Протягом даного етапу суб'єкти стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери, пропонують варіанти дій для досягнення визначених цілей. Тобто за умови, якщо прийняті рішення дають певні позитивні результати, це є безпосередньою підставою для удосконалення державної інформаційної політики.

V-5 – формувати директиви для забезпечення розвитку інформаційної сфери. Протягом даного етапу суб'єкти здійснюють оцінку адекватності стратегії існуючим потребам діючої інформаційної політики.

Представимо більш детально об'єкти, які позначені стрілками на моделі IDEF0 процесу реалізації

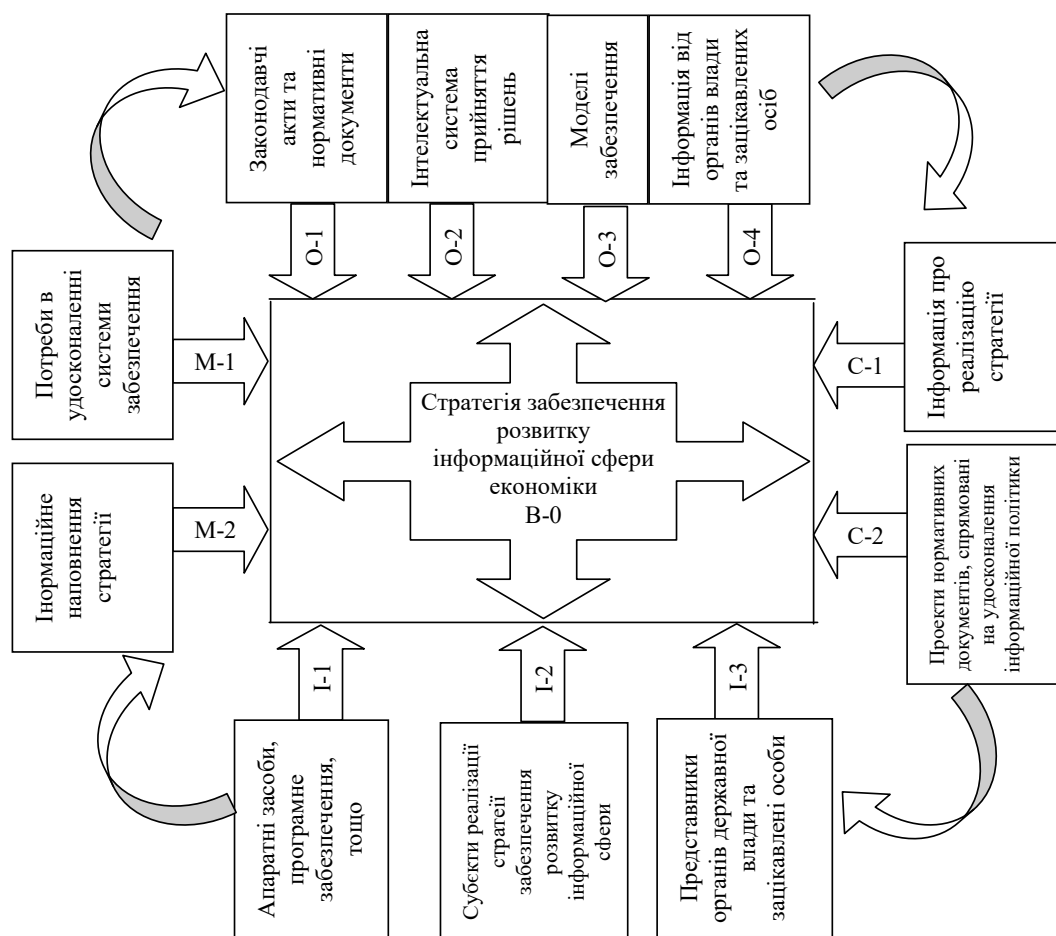

Рис. 3. Логічна схема моделі IDEF0 у контексті реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери

лізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери:

О-1 – законодавчі акти і нормативні документи тощо. Тобто система обмежувальної і керівної інформації. А саме: Закони України «Про інформацію», «Про телебачення та радіомовлення», «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні», «Про інформаційні агентства», «Про рекламу», «Про науково-технічну інформацію», «Про видавничу справу», «Про кінематографію», постанови КМУ тощо;

О-2 – інтелектуальна система для прийняття рішень у процесі реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери;

О-3 – моделі. Результати моделювання реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери, зокрема: математичні моделі щодо визначення пріоритетності впливу певних стримуючих й стимулюючих факторів на динаміку розвитку інформаційної сфери; проведення прогнозування впливу таких факторів у коротко- і середньостроковій перспективі; визначення ресурсного забезпечення стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери й інші дослідження;

О-4 – інформація від органів державної влади й інших зацікавлених осіб. Зауваження, певні рекомендації і запитання, які надходять від безпосередніх користувачів (тобто зворотний зв'язок) з метою удосконалення результатів стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери.

М-1 – потреба в реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери. Статистична інформація, яка характеризує стан інформаційної сфери;

М-2 – інформаційно-аналітичне наповнення процесу реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери. Цей процес виконують перед або ж одночасно з процесом реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери.

І-1 – апаратні засоби, інноваційне програмне забезпечення та інше. Апаратні засоби включають персональне програмне забезпечення, комп'ютери, канцелярські товари тощо;

І-2 – державні службовці процесу реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери (посадові особи державної інформаційної політики);

І-3 – працівники органів державної влади й інші зацікавлені особи. Іншими зацікавленими особами також можуть бути представники відповідних економічних агентів інформаційної сфери (наприклад підприємств, які виробляють інформаційну продукцію).

С-1 – інформація про стан та тенденції реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери. Така інформація є вихідною для використання в інших процесах а саме: щодо створення аналітичних матеріалів, відповідних звітів тощо;

С-2 – проекти відповідних нормативних документів орієнтованих на удосконалення моделі реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери економіки. Результати моделі реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери економіки.

Коротко опишемо проміжні значення входів (управління) та виходів, позначених стрілками на побудованій нами діаграмі моделі (рис. 3):

Директиви на управління процесом В-2 (В-3, В-4, В-5). Це є одночасно обмежувальна та управлінська інформація. Результати щодо прийняття рішень суб'єктами реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери; вихід «Інформація про реалізацію процесу В-2 (В-3, В-4, В-5)». Така описова інформація насамперед надходить від кожного із підпроцесу моделі реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери. На її основі відповідно приймають рішення про припинення виконання певного підпроцесу і переходу до наступного;

Так, інформація щодо реалізації процесу В-2, орієнтована на реалізацію стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери й передбачає формування необхідного організаційно-інституційного механізму, адже базисом для розвитку є саме інституційне середовище;

Інформація про реалізацію процесу В-3 орієнтована на забезпечення прав людини та громадянина на своєчасний вільний доступ до інформаційних ресурсів, необхідних для їх розвитку, доступ до них різних груп населення; сприяння зростання добробуту населення і підтримка освітніх інновацій, можливості подолання інформаційної асиметрії; імплементація соціально-економічних новацій та нових прийнятних технологій для удосконалення інформаційної продукції; забезпечення захисту навколишнього природного середовища;

Інформація щодо процесу В-4 є політикою держави в інформаційній сфері та включає: дотримання конституційних прав й свобод людини та громадянина; якісне інформаційне забезпечення функціонування державних органів влади; підтримка розвитку сучасних інформаційних технологій; сприяння захисту інформаційних ресурсів від різного несанкціонованого доступу;

Інформація щодо процесу В-5 передбачає насамперед залучення відповідних системи на макро- мікро рівнях: нормативно-правове, фінансове і організаційно-інституційне забезпечення, та стійкий розвиток міжнародного співробітництва.

Акцентовано увагу на вихідних характеристиках наведеної моделі стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери економіки України, синергетична дія яких дасть змогу досягнути встановлених цілей, зокрема: основними суб'єктами є відповідні органи державної влади та громад-

ськість; інструменти за рівнем впливу поділяються на прямі та опосередковані; спроможність та ефективність дотримання обов'язків та завдань основними суб'єктами моделі визначається наявними ресурсами і якісною нормативною базою; проблемність соціально-економічних взаємовідносин суб'єктів і об'єктів механізму та засобів його реалізації потребує постійного моніторингу та реформування [6-8].

Висновки з проведеного дослідження. Отже, основними принципами моделі реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери є такі: знаходження балансу інтересів кожного громадянина, суспільства та держави в процесі реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери, що передбачає безпосередню участь громадських організацій та громадян у контролі за діяльністю відповідних суб'єктів забезпечення розвитку, насамперед за реалізацією державою прав та свобод громадян на інформацію; комплексне нормативно-правове забезпечення суспільно-політичних відносин в інформаційній сфері, що передбачає ідентифікацію усієї сукупності таких відносин, формування та реалізацію стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери як важливої складової державної інформаційної політики і політики розвитку України загалом; узгодженість дій між центральним та місцевими органами державної влади у сфері нормативно-правового забезпечення реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери, що передбачає організацію такої діяльності на засадах пріоритету компетенції відповідних центральних органів влади, в інформаційній сфері й повноти влади на рівні місцевих органів; розвиток та застосування норм міжнародного права, що передбачає активну і узгоджену діяльність центральних органів державної влади з їх активною участю у розробці відповідних міжнародних документів, які стосуються інформаційної сфери.

У свою чергу, основними напрямками моделі реалізації стратегії забезпечення розвитку інформаційної сфери економіки України є: дотримання конституційних прав та свобод, щодо вільного отримання інформаційної продукції будь-яким законним способом, забезпечувати гарантію свободи масової інформації і заборони цензури, тим самим не допускати обігу тієї інформаційної продукції, яка загострює національні, расові або релігійні конфлікти й ворожнечі; інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів влади, що передбачає розширення можливостей ЗМІ щодо своєчасного і максимально повного доведення достовірної актуальної інформації до відома всіх без винятку громадян, сприянні накопичення, збереження і ефективного використання інформаційних ресурсів держави; розвиток інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій, удоско-

налювати національну індустрію інформаційних послуг та підвищувати результативність використання інформаційного потенціалу, сформованого за рахунок ресурсів державного бюджету, сприяти розвитку виробництва в Україні нових засобів інформатизації, відповідно телекомунікації і зв'язку, проводити державну підтримку розробок у цій сфері; забезпечувати захист інформаційних ресурсів від так званого несанкціонованого доступу, тим самим підвищуючи рівень інформаційної безпеки систем органів влади, фінансово-кредитної і банківської сфер, виробничо-господарської діяльності, активізацію розвитку виробництва апаратних та програмних засобів для захисту інформації й методів контролю за їх результативністю.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Закон України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>
2. Фінансова безпека машинобудівного підприємства: Методичні засади формування та забезпечення / [Х. О. Мандзіновська, А. М. Штангрет, Я. В. Котляревський, О. В. Мельников]. Львів: Укр. акад. друкарства, 2016. 240 с.
3. Ястремський О. І. Моделювання економічного ризику / О. І. Ястремський. К.: Либідь, 1992. 176 с.
4. Ліпкан В. А., Максименко Ю. Є., Желіховський В. М., Інформаційна безпека України в умовах євроінтеграції, К.: КНТ, 2006.
5. Голубев В. О. Інформаційна безпека: проблеми боротьби зі злочинами у сфері використання комп'ютерних технологій / В. О. Голубев, В. Д. Гавловський, В. С. Цимбалюк ; за заг. ред. Р. А. Калужного. Запоріжжя: Просвіта, 2001. 252 с.
6. Маруніч А. В. Захист інформації як основна складова економічної безпеки підприємства. Управління розвитком. 2014. № 14. С. 130-132.
7. Гордієнко С. Б., Микитенко О.С., Данильчук В.Г. Методи та рекомендації забезпечення інформаційної безпеки консалтингової компанії. Вісник ДУІКТ. 2013. № 1. С. 104-107.
8. Ясєнев В. Н. Информационная безопасность в экономических системах: учеб. пособ. / В. Н. Ясєнев. Н. Новгород: Изд-во ННГУ, 2006. URL: <http://ebib.pp.ua/informatsionnaya-bezopasnost-ekonomicheskikh88.html>.

REFERENCES:

1. Zakon Ukrayini «Pro nacionalnu bezpeku Ukrayini» vid 21.06.2018 r. [Law of Ukraine "On National Security of Ukraine"] № 2469-VIII URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>
2. Mandzinovska H. O., Shtangret A. M., Melnikov O. V. (2016) Finansova bezpeka mashinobudivnogo pidpriyemstva: Metodichni zasadi formuvannya ta zabezpechennya. [Financial security of the machine-building enterprise: Methodical bases of formation and maintenance] 240 s.

3. Yastremskij O. I. (1992) Modelyuvannya ekonomichnogo riziku. [*Economic risk modeling*] 176 s.

4. Lipkan V. A., Maksimenko Yu. Ye., Zhelihovskij V. M. (2006) Informacijna bezpeka Ukrajini v umovah yevrointegraciji [*Information security of Ukraine in the conditions of European integration*] K.: KNT, 2006.

5. Golubev, V.O., Havlovskiy, V.D. and Tsymbaliuk, V.S. (2001), Informacijna bezpeka: problemi borotbi zi zlochinami u sferi vikoristannja kompjuternih tehnologij [*Information security: challenges to combat crimes in the sphere of computer technologies*], zag. red. Kaljuzhnij, R.A., Prosvita, Zaporozhye, Ukraine.

6. Marunich, A.V. (2014), "Information security as a basic component of economic security", Upravlinnja rozvitkom, no. 14, pp. 130-132.

7. Gordienko, S.B., Mikitenko, O.S. and Danilchuk, V.G. (2013), "Methods and Recommendations Information security consulting company", Visnik DUJKT, no. 1, pp. 104-107.

8. Jaseniv, V.N. (2006), Informacijna bezpeka v ekonomichnih sistemah [*Information security in economic systems*], tutorial, NNDU, Novgorod, Russia, available at: <http://ebib.pp.ua/informatsionnaya-bezopasnostekonomicheskikh88.html>.